

gastheer leenden zich nitnemend tot het voorgestelde doel van aan de uit alle oorden des lands saamgekomenen eene geschikte gelegenheid te bieden om elkaar te begroeten. Een honderdtal gasten was, naar wij meenen, in deze woning bijeen. Onder hen bevond zich ook de predikant Paulus Geyser uit Elberfeld, die aldaar den feestgroot uitbracht, aan het einde van het Feestnummer vermeld, en welke door den heer Dr A. H. de Hartog, als Curator der Universiteit, in de Deutsche taal beantwoord werd. Van de leden der Tweede Kamer merkte men onder de aanwezigen op de heeren De Jonge en De Savornin Lohman. Nadat onder begeleiding van het orgelspel door de geachte gastvrouw gezamenlijk een Psalmvers gezongen was, begonnen ongeveer te elf uren de gasten zich huiswaarts te spoeden, gewis allen het echtpaar dankbaar, dat op zoo vriendelijke wijze velen had onthaald.

Gedurende de reeks van jaren — zoo schreef Dr Ferwerda — waarin de Heer Hovy als president-directeur de Vereeniging voor Hooger Onderwijs op Gereformeerden Grondslag diende, heeft hij ook op de hartelijkste wijze met de leerlingen onzer Universiteit meegeleefd. Telken jare stelde hij op een avond meestal kort vóór of na den dies, de salons van zijn kapitale woning op de Nieuwe Heeregracht open ter receptie van de studenten, en leerde hij hen zich aldus thuis te gevoelen in den kring die aan onze Hoogeschool het naast verbonden was. Wie des Zondagsavonds tegen het theeuur aanbelde, kon er zeker van zijn met een hartelijk welkom begroet te worden in den gezelligen, opgewekten familiekring. Dat aan den huiselijken disch die, met bijna meer dan Oostersche hospitaliteit, altijd ook voor genoode gasten was gedekt, menig student heeft aangezet, behoeft nauwelijks gezegd. Zoo leefde Hovy mede met onze Universiteit, ook nog in de latere jaren, toen de persoonlijke band met haar iets lossier was geworden. Want wel was hij breed in zijn sympathieën, maar de Gereformeerde waarheid ging hem toch bovenal omdat zij zoo door en door bijbelsch is, en de School die voor de eere dier waarheid op heel het levensterrein wenscht op te komen, had de warme liefde van zijn hart.

RULLMANN.

POPULAIR-WETEN - SCHAPPELUKE SCHEIJSSEN

Het Chillasme en het Oude Testament.

(De mogelijkheid van Israël's herstel in de Mozaïsche Wetgeving.)

Reeds in de Mozaïsche wetgeving vinden wij de mogelijkheid van een herstel van Israël aangeduid. Mozes houdt het zijn volk met ernstigen nadruk voor, dat het, indien het van 's Heeren wetten wijkt, door Zijne gestrengde oordeelen zal worden getroffen (zie Lev. 26; Deut. 4 en 28); maar hij stelt ook in uitzicht, dat, als het door die oordeelen getroffen volk tot bekeering komt, weer een rijke openbaring van Gods genade is te wachten. Zoo lezen we in Lev. 26:41, 42: „Zoo dan hun onbesneden hart gebogen wordt, en zij dan aan de straf hunner ongerechtigheid een welgevallen hebben, dan zal Ik gedenken aan mijn verbond met Jakob, en ook aan mijn verbond met Izak, en ook aan mijn verband met Abraham zal Ik gedenken, en aan het land zal Ik gedenken“. Of in Deut. 4 vs 27-31: „En de Heere zal u verstrooien onder de volken, en gij zult een klein volkske in getal overblijven onder de heidenen, waar de Heere u henen leiden zal, en aldaar zult gij goden dienen, die des menschenhanden werk zijn: hout en steen, die niet zien, noch hooren, noch eten, noch rieken. Dan zult gij vandaar den Heere uwen God zoeken, en vinden; als gij Hem zoeken zult met uw gansche hart en met uw gansche ziel. Wanneer gij in angst zult zijn en u al deze dingen zullen treffen, in het laatste der dagen, dan zult gij wederkeeren tot den Heere uwen God, en zijne stem gehoorzaam zijn. Want de Heere uw God is een barmhartig God; Hij zal u niet verlaten, noch u verderven, en Hij zal het verbond uwer vaderen, dat Hij hun gezworen heeft niet vergeten“. En vooral in Deut. 30:1-10: „Voorts zal het geschieden, wanneer al deze dingen over u zullen gekomen zijn, deze zegen of deze vloek, die ik u voorgesteld heb, zoo zult gij het weder ter harte nemen, onder alle volken, waarheen u de Heere uw God gedreven heeft, en gij zult u bekeeren tot den Heere uwen God en Zijner stem gehoorzaam zijn, naar alles, wat ik u heden gebied, gij en uwe kinderen, met uw gansche hart en met uw gansche ziel. En de Heere uw God zal uwe gevangenis wenden en zich uwer ontfermen; en Hij zal u weder vergaderen uit al de volken, waarheen u de Heere uw God verstrooid had. Al waren uwe verdrevenen aan het einde des hemels, vandaar zal u de Heere uw God vergaderen, en vandaar zal Hij u nemen. En de Heere uw God zal u brengen in het land, dat uwe vaderen erfelijk bezeten hebben, en gij zult dat erfelijk bezitten; en Hij zal u weldoen en zal u vermenigvuldigen boven uwe vaderen. En de Heere

VRAGEN VAN JONGEREN

In deze rubriek zullen vragen worden besproken, die er leven bij jonge menschen. Het „jongeren" in dit opschrift is dus eenvoudig bedoeld als „jonge menschen".

Gezinsleden onzer lezers kunnen vragen zenden, welke ze gaarne in deze rubriek besproken zagen. Voor zoover mogelijk zal elke serieuze vraag worden behandeld. Het adres voor het inzenden van vragen is Dr Waterink, Vossiusstraat 26, Amsterdam-Zuid.

* * *

De eerste vraag, die ons met het verzoek om antwoord in „De Reformatie" werd, luidt aldus: „Is het zonde om veel meer van de(n) een van je broers en zusters te houden dan van de(n) ander?"

De vrager geeft verder een vrij uitvoerige beschrijving van den toestand, zooals hij dien bij zichzelf vindt.

* * *

Bij de beantwoording van deze vraag gaan we uit van de veronderstelling, dat er tusschen de broers en zusters onderling wel een „goede verstandhouding" bestaat. Immers twist en verdeeldheid in een gezin zijn steeds te veroordeelen en zonde voor God.

Maar dat ondersteld, moeten we opmerken, dat onze vrager een toestand teekent, die vrij algemeen voorkomt. In grotere gezinnen is veelal de situatie deze, dat de kinderen onderling zich groepsgevijs aan elkaar aanpassen, en dat het duidelijk is, dat binnen deze groep bijzondere bindingen bestaan.

Niet alsof, wanneer b.v. de tweede zoon een bijzondere band voelt met den vierden, hij ook niet de anderen zou liefhebben, maar wél zoo, dat hij dan toch dien vierden speciaal beschermt, en zich van dien vierden speciaal de vertrouwde weet, zoodat er hier bijzondere genegenheden bestaan.

Deze toestand mag, zoolang zij de verhoudingen in het gezin niet stoort,

niet worden afgekeurd. Het is de gewone weg, waarin God de dingen ordent, dat er variatie is in alle levensbetrekkingen. En dat geldt ook van de betrekkingen in het gezin.

Trouwens de erfelijke verscheidenheid, die er bestaat tusschen broers en zusters in een groot gezin vooral, brengt mede, dat de aanpassingsmogelijkheid ook varieert.

Speciaal, wanneer nu b.v. tusschen het tiende en het veertiende jaar een jongen gaat gevoelen, hoe een jonger broertje of zusje juist hem kiest als hulp, kan deze binding nog gemakkelijker feit worden. Immers omstreeks dien leeftijd begint de jongen man te worden; hij voelt iets van den held en den beschermer in zich ontwaken; en hij of zij, die het eerst op den ontwakenden held een beroep deed, heeft dan voorgoed het hart van hem, die zich nu kan gaan uitleven, gestolen.

En het merkwaardige is nu ook, dat de jongeren zich weer het gemakkelijkst tot het broertje van den genoemden leeftijd wenden, wíl ze in dat broertje enerzijds nog het kind (dus de gemakkelijke benadering) en anderzijds toch reeds den sterken jongen (dus de bescherming) vinden.

Indien er nu voor den jongere in zulk een geval een keuze is tusschen twee of meer broertjes, zal hij dien kiezen, die tegen hem steeds het „liefst" was. En bij dat laatste spraken gewoonlijk juist de bovengenoemde aanpassingsmogelijkheden mede.

Want dat: „het liefst zijn" beteekent eigenlijk voor het kind: die, waarbij ik mij het meest op mijn gemak voelde.

En zoo is de geteekende situatie volkomen natuurlijk.

Ze is dan ook allerminst „verkeerd" te noemen.

Tenzij de verhoudingen in het gezin er door gestoord worden.

En ik heb een klein vermoeden, dat mijn vrager zijn vraag juist deed, omdat hij zich ietwat ergert aan een samenstemming van broers, waarin hij niet zelf betrokken is.

Maar daarover spreken we dan in een volgend stukje.

J. W.

van Israël, anders dan door den terugkeer uit de Babylonische ballingschap, te denken.

Zoo komen we tot Deut. 30:1-10, voor de vraag die ons bezig houdt ongetwijfeld van de meeste beteekenis. Ook hier meent Dr Berkhoff te kunnen bewijzen, dat we met noodzakelijkheid aan iets anders dan aan de verlossing uit de Babylonische ballingschap moeten denken. Hij gaat daartoe uit van Deut. 28. Inderdaad wordt, ook volgens hem, in dit hoofdstuk de Babylonische ballingschap geprofeet. Maar daar blijft het niet bij. Hij maakt een scheiding tusschen de verzen 35-46, die op deze Babylonische ballingschap betrekking hebben, en de verzen 47-50, waarin hij eene voorzegging van den ondergang van het Joodsche volk door toedoen van de Romeinen leest. Wij moeten opmerken, dat er in den tekst zelf voor een dergelijke scheiding geen enkele grond te vinden is. In de verzen 35-46 is sprake van het oordeel der verbanning dat over Israël komt, omdat het de stem des Heeren niet gehoorzaam geweest is om te houden zijne geboden en zijne inzettingen, die Hij hun geboden heeft (vs 45), en de Goddelijke vloeken die alzoo het volk treffen zullen onder hen tot een teeken en tot een wonder zijn, ja onder hun zaad tot in eeuwigheid (vs 46). Daarop volgt nu in vs 47 en 48: „omdat gij den Heere uwen God niet gediend zult hebben met vrolijkheid en goedheid des harten, vanwege de veelheid van alles, zoo zult gij uwe vijanden, die de Heere onder u zenden zal, dienen in honger en in dorst en in naaktheid en in gebrek van alles, en Hij zal een ijzeren juk op uwen hals leggen, totdat Hij u verdelge". Dit maakt toch geenszins den indruk op iets nieuws en geheel anders, uit een veel later tijdvak, te doelen. Integendeel, het „omdat gij den Heere uwen God niet gediend hebt" slaat rechtstreeks en onmiddellijk terug op het „omdat gij der stem des Heeren uws Gods niet gehoorzaam zult geweest zijn, om te houden zijne geboden en zijne inzettingen" uit vs 45. Het is dezelfde zonde van Israël, waarover in vs 47 wordt gehandeld, en dus is het ook hetzelfde oordeel, waarvan vs 48 spreekt. Maar Dr Berkhoff roept ons toe „Let in vs 48 vooral op totdat Hij u verdelge, heiligen nog eens herhaald wordt in totdat Hij u verdoe (vs 51), hetwelk niet kan zien op de eerste ballingschap, want kennelijk bewaarde de Heere hen (althans Juda en Benjamin) daarin als een nauw aaneengesloten volk, dat straks weer terug zou gaan naar Jeruzalem; doch op de totale oplossing van hun nationaal bestaan door de Romeinen". Het spijt mij zeer, dat ik het zeggen moet, maar hier kan ik mij niet ontkopen aan den indruk, dat Dr Berkhoff toch wel zeer oppervlakkig is te werk gegaan. Hij legt buitengewoon nadruk op dat „totdat Hij u verdelge", alsof dit de toepassing op de Babylonische ballingschap zou uitsluiten, maar heeft hij dan niet gezien, dat even te voren, in die verzen, waarvan hij zelf verklaart, dat zij op de Babylonische ballingschap betrekking hebben,

We
een in
Christe
deels c

De
ons
gint
ma
gele
niste
hate
Gere
van
brack
halve
Unie
keer
heerl
Wi
de „s
stem
tot b
ginsc
bedu
niet
lever
ontw
zwal
schot
kame
schot
Holl
onde
brek
in di
Chris
vaag
en b
taten
één
was
Het
kind

diezel
„En i
vervol
wor
beide
het o
hanke
zegt
opper
Wa
om d
althan
in de
van I
schap
in het
maar
dan d
einde
gelijk
wordt
spare
Daaro
herste
vole
heen
geen
tijden
den"
hetzel
28:21
een s
in de
welke
Ds B
wens,
gebezi
ballin
volk
Eve
mente
In
u eer
der a
welks
dan b
op de
slaan
taal h
de ta
gansc
aanwi
genoe
een a
dien
werel
deze
acht
niet
Jerem
deee